

REFERAT Klima- og Miljøudvalget 2022-2025 d. 20-06-2023

Mødedato Tirsdag d. 20. juni 2023 kl. 08:30

Mødested Udvalgsværelset, Slottet, Nørregade 36

Indholdsfortegnelse

O-sag: Godkendelse af dagsorden.....	3
B-sag: Godkendelse af Klima- og Miljøudvalgets budgetbidrag - budget 2024-2027.....	4
B-sag: Prioritering af midler til skov- og naturprojekter.....	7
B-sag: Klima- og Miljøudvalgets bidrag til Kommuneplan 2024-2036.....	12
B-sag: Endelig vedtagelse af indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo.....	15
B-sag: Tillæg til spildevandsplanen vedrørende nyt boligområde i Skt. Klemens.....	19
B-sag: Proces for revision af DK2020 Klimatilpasningsplan.....	22
C-sag: Initiativer til forbedring af økonomien i den kollektive trafik.....	25
Lukket: C-sag: Klimarettet folkeoplysning.....	26
D-sag: Aktuelle sager.....	27

Punkt 1: O-sag: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-G01-16-22

Resume

Godkendelse af dagsorden til Klima- og Miljøudvalgsmødet den 20. juni 2023.

Beslutning

KLima- og Miljøudvalget godkender dagsordenen.

Punkt 2: B-sag: Godkendelse af Klima- og Miljøudvalgets budgetbidrag - budget 2024-2027

00.30.00-G00-1-23

Resume

I denne sag skal Klima- og Miljøudvalget godkende udvalgets budgetbidrag til Budget 2024, som herefter vil indgå i de videre politiske drøftelserne frem mod Økonomiudvalgets Budgetforslag for 2024.

Økonomiudvalget bestiller hvert år, som led i budgetprocessen, et antal budgetbidrag fra udvalgene, som indgår i de videre budgetdrøftelser.

Udvalgets budgetbidrag består af:

1. Beskrivelse af udvalgets budgettal og bemærkninger
2. Forslag til anlægsønsker
3. En samlet fremadrettet plan for Odense Kommunes håndtering af energikrisen

I sagsfremstillingen vil de enkelte budgetbidrag blive beskrevet nærmere.

Der vil desuden være et administrativt bidrag fra Klima- og Miljøforvaltningen vedr. takster og skøn for driftsoverførsler fra 2023 til 2024. De vil blive indarbejdet direkte i udkast til Økonomiudvalget Budgetforslag 2024.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene i denne sag.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at Klima- og Miljøudvalget godkender udvalgets budgetbidrag, som herefter indgår i drøftelserne af Økonomiudvalgets budgetforslag for 2024. Budgetbidragene består af:

1. Beskrivelse af udvalgets budgettal og bemærkninger.
2. Forslag til anlægsønsker, som indarbejdes i "Indblik - Anlæg".
3. En samlet fremadrettet plan for Odense Kommunes håndtering af energikrisen. Udvalget anbefaler dog ikke, at tiltaget med sænkning af temperaturen til 19 grader gøres permanent.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen med den bemærkning, at udvalget ikke forholder sig til spørgsmålet om sænkning af temperaturen.

Sagsfremstilling

I nedenstående afsnit er de enkelte bidrag beskrevet.

Beskrivelse af udvalgets budgettal og bemærkninger, jf. bilag 1

Klima- og Miljøudvalget har i 2024 et driftsbudget på Service på 186,5 mio. kr. og et anlægsbudget på 24,2 mio. kr. Udvalget varetager kommunens opgaver inden for natur- og miljøområdet, mobilitetsplanlægning og kollektiv trafik samt en række indsatser, som følger af klimahandleplan 2023.

I bilag 1 er der en mere detaljeret beskrivelse af udvalgets budgettal og bemærkninger.

Forslag til anlægsønsker, som indarbejdes i "Indblik - Anlæg"

Udvalget er kommet med fem forslag til anlægsønsker inden for kategorien: Natur og klima.

Anlægsønskerne vil blive indarbejdet i publikationen Indblik – Anlæg, som vil være en del af budgetmaterialet til de videre budgetdrøftelser.

I nedenstående tabel er udvalgets forslag til anlægsønsker vist. Anlægsønskerne er ligeledes uddybet i bilag 2.

Udvalgets forslag til anlægsønsker

1.000 kr. - 2024-priser	År1	År2	År3	År4	I alt
Klimatilpasning i Odense – den kommunale del	9.000	9.000	9.000	9.000	36.000
Undersøgelse af lokaliteter for PFAS	1.500	500	500	500	3.000
Muligheder for naturgenopretning af Lumby Inddæmmede strand	500				500
Kloakering af kolonihaver	8.000	25.000	9.000		42.000
Gartneriområdet – analyser i vandløb og jord, diverse undersøgelser samt løsning af myndighedsopgaver	1.600	1.600	1.800		5.000

Note. "+" = udgift, "-" = indtægt

En samlet fremadrettet plan for Odense Kommunes håndtering af energikrisen

Klima- og Miljøudvalget behandlede den 6. juni 2023 sagen om "En samlet fremadrettet plan for Odense Kommunes håndtering af energikrisen". Planen består af en række tiltag, der kan reducere kommunens energiforbrug og bidrage til at undgå eller reducere merforbrug på energiområdet. Jf. bilag 3.

Tiltagene er inddelt i tre kategorier: De grønne tiltag er iværksat. De gule tiltag er forslag til handlinger, som kan iværksættes, hvis udviklingen i energikrisen gør det nødvendigt. Det samme gælder for de røde tiltag, som i yderste tilfælde vil kunne tages i brug. Forslagene fremgår herunder:

Grønne tiltag (iværksat)	Gule tiltag (drøftes)	Røde tiltag (afventer)
<p>National anbefaling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skru ned for varmen i skoler, admin., klubhuse, sportshaller, erhverv, koncertsal, biblioteker m. • Facadebelysning på kommunale bygninger. • Forkorte fyringssæsonen i kommunale ejendomme • Kulturel kampagne – medarbejdernes adfærd i kommunale ejendomme. <p>Tiltag i kommunale selskaber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interne tiltag målrettet egen drift og medarbejdere • Kampagner, rådgivning og øget kommunikation målrettet kunder <p>Øvrige tiltag i kommunale ejendomme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slukning af trådløst netværk i 8 timer dagligt • Hurtige og bedre slukning af skærme • Fjerne multifunktionsmaskiner og slukning af skærme • Slukke køleanlæg (bælvæj 100, Sanderumvej 113, og Grenlandsgade 13) • Slukke saunaer i svømmehallerne og klubber (genåbnet) • Slukning af kommunale springvand • Odense Sparer energi – målrettet hele byen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mindre ventilation • Fjerne dobbeltskærme i administrationsbygninger • Tørreskab (eldrevet) i daginstitution • Energy Lean 2 – energiovervågning og energistyring • Udskiftning af drivere på de ældste LED-lamper (gadelys) • Slukning af al kunst- og effektbelysning • Udskiftning af glødelamper til LED for tilbageværende lamper med glødelamper i signalanlæg • Ændring af hvordan gadelyset dæmpes • Midlertidig lukning af Bolbro Svømmehal • Skru ned for varmen i svømmehallerne • Skru ned for varmen i cykelarener • Midlertidig lukning af én skøjtehal 	<ul style="list-style-type: none"> • Stoppe drift af gadelys på private fællesveje • Slukning af gadelys på rekreative stier • Slukning af hver anden gadelampe med LED mellem 22.00 og 06.00 • Slukning af gadelys udenfor bymæssig bebyggelse mellem 22.00 - 06.00 • Slukning af gadelys udenfor ring 2 mellem 22.00 - 06.00 • Slukning af gadelys udenfor den udvidede bymidte mellem 22.00 - 06.00

På mødet drøftede udvalget, hvorvidt de vil anbefale, at tiltagene gøres permanente. I den forbindelse udtrykte udvalget bekymring for medarbejderne og borgernes trivsel ved en permanent reduktion til 19 grader i bygningerne, samt bekymring for om de lavere temperaturer kan forvolde skade på bygningerne.

By- og Kulturforvaltningen udtaler i forhold til bygningerne, at det ikke kan udelukkes, at det medfører øget skimmel ved kuldebroer i ældre bygninger. Så hvis man ønsker at sænke temperaturen, bør man gøre det differenceret med hensyntagen til bygningsalder, ventilationsforhold, vinduestype, isoleringsevne med mere.

I forhold til påvirkning af medarbejderne og borgerne i bygningerne, så er der ikke udført systematiske, valide undersøgelser af, om de lavere temperaturer har medført fx øget sygefravær eller dårligere trivsel.

Med udgangspunkt i drøftelsen på udvalgets møde den 6. juni 2023 indstiller forvaltningen, at hvis tiltaget med sænkning af temperaturen til 19 grader gøres permanent, så skal det ske under hensyntagen til trivslen i bygningerne, og at det ikke skader bygningerne.

Øvrige bemærkninger

En foreløbig version af budgetbidraget har været sendt i høring i Ældrerådet, som er høringsberettiget i forbindelse med Klima- og Miljøudvalgets budgetbidrag.

Ældrerådets hørings svar er vedlagt som bilag 4 til denne sag.

Økonomi

Sagen indgår i de videre politiske drøftelser om Økonomiudvalgets Budgetforslag for 2024. De økonomiske konsekvenser for Odense Kommune herunder for kommunens kassebeholdning opgøres derfor ikke særskilt for denne sag.

Bilag

Bilag 1 - Budgetbemærkninger Klima- og Miljøudvalget 2024

Bilag 2 - Anlægsønsker til Indblik - Anlæg 2024

Bilag 3 - En samlet plan for Odense Kommunes håndtering af energikrisen

Bilag 4 - Ældrerådets høringsvar - vedr. Klima- og Miljøudvalgets budgetbidrag - budget 2024-2027

Punkt 3: B-sag: Prioritering af midler til skov- og naturprojekter

04.00.00-P20-1-23

Resume

Denne sag handler om forslag om prioritering af midler til skov og naturprojekter.

Klima- og Miljøforvaltningen foreslår, at 11,5 mio. kr. afsat til skov- og naturprojekter reserveres til statslig skovrejsning, kommunal skovrejsning og naturprojekter ved Odense Fjord og Å.

Af hensyn til fremdrift, ekstern finansiering og mulighed for at plante skov i hele kommunen, foreslår forvaltningen, at der i skovrejsning arbejdes i to spor:

- Statslig skovrejsning i områder med drikkevandsindvinding.
- Kommunal skovrejsning i områder, hvor det er til gavn for biodiversiteten og friluftslivet.

CO₂-binding kan også ske i naturområder som moser og strandenge, hvor det samtidig kan skabe bedre vilkår for truede arter.

På mødet får udvalget en præsentation af potentielle projektområder for ny skov og natur samt et overblik over muligheder for ekstern finansiering.

Effekt

En klima- og miljøvenlig storby

Skov- og naturprojekterne vil bidrage til, at Odense bliver en mere klima- og miljøvenlig storby. Det sker via CO₂-binding, beskyttelse af grundvandet, forbedret vandmiljø, klimatilpasning og øget biodiversitet.

Byudvikling med kvalitet

Skov- og naturprojekterne vil skabe nye rekreative muligheder for borgerne i Odense.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender:

1. Under indsatsen "Større biodiversitet i byens rum", der vedrører anlægsbevillingen "En grøn og bæredygtig by", reserveres 2,0 mio. kr. til naturprojekter ved Odense Fjord og i Odense Ådal.
2. Under indsatsen "Realisering af skov og naturprojekter" i Klimahandleplan 2023 under hovedretningen "Et grønnere Odense" reserveres 4,3 mio. kr. til statslig skovrejsning i samarbejde med Naturstyrelsen Fyn og vandforsyninger, jf. sagsfremstillingen.
3. Under indsatsen "Realisering af skov og naturprojekter" i Klimahandleplan 2023 under hovedretningen "Et grønnere Odense" reserveres 1,2 mio. kr. til naturprojekter ved Odense Fjord og i Odense Ådal, jf. sagsfremstillingen.
4. Under indsatsen "Skovopsparing" i Klimahandleplan 2022 reserveres 4,0 mio. kr. til kommunal skovrejsning i samarbejde med Fjernvarme Fyn, Klimaskovfonden eller andre organisationer, jf. sagsfremstillingen.

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter:

5. Mulige skov- og naturprojekter, prioriteret rækkefølge og potentielle samarbejdspartnere.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Politiske beslutninger og målsætninger om ny skov og natur

Odense Kommune har blandt andet med Bystrategi 2019 og nu med Bystrategi 2023 et mål om at fordoble skov- og naturarealet fra 2009 til 2030. Det svarer til, at der skal etableres ca. 2000 ha ny skov og natur. Omkring 650 ha er anlagt frem til december 2022. Yderligere ca. 300 ha er planlagt og finansieret i forbindelse med skovrejsningsaftaler med Naturstyrelsen og VandCenter Syd i Elmelund Skov og ved Lindved-Højby og i samarbejde med Naturstyrelsen ved Kirkendrup Skov. Det betyder, at der for nuværende mangler planlægning og finansiering af yderligere ca. 1050 ha ny skov og natur, for at nå målet om at fordoble skov- og naturarealet.

Hvis der frem mod 2030 fældes skov i Odense uden at erstatningsskoven etableres i Odense, vil behovet for ny skov og natur kunne stige.

Nedenfor beskrives først målsætninger vedrørende skov og natur beskrevet i henholdsvis Klimahandleplan 2023 og bystrategi 2023. Herefter gennemgås de konkrete anlægsmidler, der foreslås omprioriteret med denne sag.

Klimahandleplan 2023

Odense Kommune sætter med Klimahandleplan 2023 et mål om, at CO₂-optaget fra naturen i Odense øges med 20.000 ton årligt frem mod 2030. Det kan ske gennem etablering af ny skov og natur, udtagning af lavbundsjord, ålegræs i Odense Fjord og partnerskaber med landbruget.

Hvis skovrejsning skal bidrage med 5000 ton årligt ud af de samlet 20.000 ton, svarer det omtrent til 500 ha ny skov. Af Klimahandleplan 2023 fremgår, at skovene skal etableres under hensyn til tilgængeligheden for odenseanerne, biodiversitet, klimatilpasning og drikkevandsinteresser, så skovene kan fungere som grundvandsbeskyttelse. Skovene skal etableres i eller i tilknytning til kommuneplanens grøn-blå struktur og bidrage til sammenhængende naturområder over hele kommunen. Odense Kommune skal i samarbejde med de relevante forsyningsselskaber udarbejde en ambitiøs investeringsplan for, hvordan målsætningen om fordobling af skov- og naturarealet kan blive til virkelighed.

Bystrategi 2023

I Bystrategi 2023 er byudviklingsmodellen opdateret. En grøn ring omkring den sammenhængende by indgår nu som et centralt element. Gennem naturprojekter som skovrejsning, genopretning af moser, enge og overdrev og begrønning af den eksisterende by, kan den grønne ring udvikles.

"Skov-opsparing"

Odense Byråd har den 27. april 2022 frigivet en anlægsbevilling til en skov-opsparing på 4,0 mio. kr. Anlægsbevillingen er stillet til rådighed for By- og Kulturudvalget, og er finansieret af anlægsbevillingen Klimahandleplan 2022 under Klima- og Miljøudvalget. Skov-opsparingen skal give mulighed for, at Odense Kommune hurtigere kan agere i forhold til opkøb af arealer til skovrejsning, når egnede arealer kommer til salg.

"Realisering af skov- og naturprojekter"

Klima- og Miljøudvalget har 28. marts 2023 frigivet 9,8 mio. kr. til realisering af skov- og naturprojekter. Midlerne er primært afsat til opkøb af arealer og etablering af skov- og naturområder. To medarbejdere skal forestå planlægningen af natur- og skovrejsningsprojekter samt vådområde- og lavbundsprojekter. Ud af de 9,8 mio. kr. forventer forvaltningen, at 4,3 mio. kr. anvendes til lønninger, konsulentbistand med videre og 5,5 mio. kr. anvendes til opkøb af arealer og etablering af skov- og naturområder. Det er disse 5,5 mio. kr., som forvaltningen foreslår anvendt til statslig skovrejsning og naturprojekter ved Odense Fjord og Å.

"Større biodiversitet i byens rum"

I Budget 2022 har byrådet afsat 2,0 mio. kr. til større biodiversitet i byens rum gennem anlægsbevillingen "En grøn og bæredygtig by", til etablering af insektvenlige arealer i de centrale områder i Odense. Midlerne fra denne indsats foreslår forvaltningen reserveret til Naturprojekter ved Odense Fjord og i Odense Ådal.

Indsats	Beløb	Foreslås reserveret til
Skovopsparing	4,0 mio. kr.	Kommunal skovrejsning
Realisering af skov- og naturprojekter	4,3 mio. kr.	Statslig skovrejsning
Realisering af skov- og naturprojekter	1,2 mio. kr.	Naturprojekter ved Odense Fjord og Å
Større biodiversitet i byens rum	2,0 mio. kr.	Naturprojekter ved Odense Fjord og Å
I alt	11,5 mio. kr.	

Billedet viser en oversigt over anlægsmidler.

Skovrejsning i to spor

Det er forvaltningens anbefaling, at den planlagte skovrejsning gennemføres i to spor for at sikre dels en størst mulig effekt, største grad af ekstern finansiering og mest muligt fremdrift.

En skov kan binde omkring 10 tons CO₂/ha/år de første 10 år. De efterfølgende 10 år kan den binde omkring 20-25 tons CO₂/ha/år. Træ fra skovene kan blandt andet anvendes i byggeriet, i tekstiler m.v., til energi og på sigt også power-to-x produkter (e-diesel m.v.) samt CO₂-fangst og -lagring.

For at få god samfundsøkonomisk værdi af skovene er det vigtigt at plante, hvor der er positive effekter ved skovrejsningen ud over CO₂-binding og træ til den grønne omstilling. Det kan eksempelvis være grundvandsbeskyttelse, bedre vandmiljø, øget biodiversitet, klimatilpasning og øget sundhed og livskvalitet via nye rekreative muligheder.

Ideelt set kan Odense Kommune etablere ny skov og natur på de arealer, hvor det har den største samlede effekt og hvor der er mulighed for en høj grad af ekstern finansiering. Da arealerhvervelse kun kan gennemføres via frivillige aftaler, kan det imidlertid være vanskeligt at erhverve de optimale arealer inden 2030, hvor Odense skal være klimaneutral. Forvaltningen anbefaler derfor, at der i skovrejsning i Odense Kommune arbejdes i to spor med forventet forskellig fremdrift:

- Statslig skovrejsning i områder med drikkevandsindvinding. Her vil skovrejsning have stor samlet effekt, og der er typisk mulighed for 60 - 90% ekstern finansiering. Skovrejsning kan først ske, når lodsejere i de konkrete projektområder er villige til at afgive egnede arealer.
- Kommunal skovrejsning i samarbejde med eksempelvis Fjernvarme Fyn, Klimaskovfonden, Plant et Træ eller Growing Trees Network. Der er typisk mulighed for 20-40% ekstern finansiering. For at øge mulighederne for hurtig arealerhvervelse, og give mulighed for at plante skov i hele kommunen, anbefaler forvaltningen, at kommunal skovrejsning ikke begrænser sig til områder, hvor der er drikkevandsindvinding.

Statslig skovrejsning

Der er tre områder med statslig skovrejsning i Odense: Kirkendrup Skov, Elmelund Skov og skovrejsningsområdet ved Lindved-Højby. De statslige skovrejsningsområder i Odense er placeret, hvor der er indvindingsoplande for drikkevandsboringer.

Klima- og Miljøforvaltningen vurderer, at der er potentiale for at udvide de statslige skovrejsningsområder med samlet op mod 600 ha frem mod 2050, heraf op mod 300 ha frem mod 2030.

Generelt om statslig skovrejsning

I statslig skovrejsning plantes der typisk skov på omkring to tredjedele af arealet. Øvrige arealer er primært lysåben natur. Det giver gode vilkår for grundvandsdannelse og -beskyttelse, biodiversitet med videre. Der anlægges stier og andre faciliteter til friluftslivet, så der er gode rekreative muligheder i skovene.

Odense Kommunes andel af udgifterne ved statslig skovrejsning er typisk mellem 10 og 40%, afhængigt af i hvor stort et omfang vandforsyningerne kan medfinansiere skovrejsningen. Klima- og Miljøforvaltningen anbefaler derfor, at Odense Kommune undersøger mulighederne for at indgå nye samarbejdsaftaler med Naturstyrelsen, VandCenter Syd og private vandværker.

Inden eventuelle nye skovrejsningsaftaler for større projektområder kan indgås, skal interesseområderne for skovrejsning screenes, og interessenter inddrages. Skovrejsningsaftalerne skal sandsynligvis også miljøvurderes. Forvaltningen vurderer, at nye skovrejsningsaftaler potentielt kan underskrives i 2024 eller 2025.

Skovrejsning kan først ske, når lodsejere i de konkrete projektområder er villige til at afgive egnede arealer. Erfaringer viser, at arealerhvervelsen kan være tidskrævende, da den afhænger af få specifikke lodsejere, og kun kan gennemføres ad frivillighedens vej. Jordfordeling kan nogle gange være med til at sætte skub i processen.

Finansiering af statslig skovrejsning

Klima- og Miljøforvaltningen anbefaler, at 4,3 mio. kr. afsat fra Klimahandleplan 2023 til realisering af skov- og naturprojekter reserveres til statslig skovrejsning i Odense.

Med et bidrag fra Odense Kommune på 4,3 mio. kr., svarende til et samlet budget på omkring 10 til 40 mio. kr., vil Naturstyrelsen kunne erhverve jord til at etablere omkring 35-140 ha ny skov og natur i statslige skovrejsningsområder.

Naturstyrelsen står for anlæg og drift af skovene.

Kommunal skovrejsning

Odense Kommune er løbet tør for arealer, der er egnet til skovrejsning. Der er fortsat mange privat ejede arealer i kommunen, der er egnet til skovrejsning. Det er kun en mindre andel af disse arealer, der er beliggende i 25- og 50-års indvindingsoplande for drikkevandsboringer. Forvaltningen anbefaler derfor, at kommunal skovrejsning ikke begrænses til disse arealer.

Anbefalede kriterier for kommunal skovrejsning

For at sikre, at skovene skaber samfundsmæssig værdi, anbefaler forvaltningen, at kommunal skovrejsning kun sker, hvor det vil være til gavn for biodiversiteten, landskabsoplevelsen og de rekreative muligheder, og hvor det ikke vil være i konflikt med fremtidig byudvikling.

Kommunal skovrejsning kan med disse kriterier medvirke til at sikre, at der også etableres ny bynær skov i de dele af Odense, hvor der ikke er drikkevandsindvinding, eksempelvis i den østlige og nordøstlige del af Odense. Disse dele af Odense er i dag særligt skovfattede.

Finansiering af kommunal skovrejsning

Kommunal skovrejsning kan gennemføres i samarbejde med eksempelvis Fjernvarme Fyn, Klimaskovfonden, Plant et Træ eller Growing Trees Network. Odense Kommunes andel af udgifterne er typisk mellem 60% og 80%.

Klima- og Miljøforvaltningen anbefaler, at 4,0 mio. kr. afsat fra Klimahandleplan 2022 til skov-opsparring reserveres til kommunal skovrejsning i Odense. Med en bevilling fra Odense Kommune på 4,0 mio. kr., svarende til et samlet budget på 5,0 til 7,0 mio. kr. inklusiv ekstern finansiering, vil Odense Kommune kunne erhverve jord til og etablere omkring 18-25 ha ny skov og natur.

Konkrete arealerhvervelser til kommunal skovrejsning foretages af By- og Kulturforvaltningen på baggrund af Klima- og Miljøforvaltningens bestilling og godkendes af By- og Kulturudvalget i særskilte sager.

Odense Kommune står for anlæg og drift af skovene.

Naturprojekter ved Odense Fjord og Å

Der kan også ske CO₂-binding i eksempelvis enge, strandenge og moser.

Klima- og Miljøforvaltningen foreslår, at der på ca. 300 ha ved Odense Fjord og Odense Å etableres ny og bedre natur, med fokus på naturlig vandstand og bedre levesteder for truede arter.

Ved at skabe ny natur og naturlig vandstand på ca. 50 ha kan CO₂-optaget øges med forventet 1 til 7,5 ton CO₂/ha/år.

Naturprojekterne kan medvirke til at forbedre miljøtilstanden i fjorden, og derved på sigt forbedre vækstvilkårene for ålegræs.

Der er synergier mellem naturprojekterne ved Odense Fjord og Odense Å og Klimahandleplan 2023, Klimatilpasningsplan 2023, Handleplan for Natur og Biodiversitet, Natura 2000 handleplaner for Odense Fjord og Odense Å samt Odense Fjord Samarbejdet.

Finansiering af naturprojekter ved Odense Fjord og Odense Å

Forvaltningen arbejder på, at naturprojekterne ved Odense Fjord og Å bliver en del af et fælles fynsk EU-projekt, der løber over otte år. Forvaltningen forventer at ansøge EU om medfinansiering september 2023, såfremt Klima- og Miljøudvalget godkender dette på udvalgs møde i august eller september.

Klima- og Miljøforvaltningen anbefaler, at 1,2 mio. kr. afsat fra Klimahandleplan 2023 til realisering af skov- og naturprojekter reserveres til naturprojekter ved Odense Fjord og i Odense Ådal.

Klima- og Miljøforvaltningen anbefaler, at 2,0 mio. kr. afsat til større biodiversitet i byens rum gennem anlægsbevillingen 'En grøn og bæredygtig by' reserveres til naturprojekter ved Odense Fjord og i Odense Ådal.

EU-LIFE projekt

Bevillingen til større biodiversitet i byens rum er overført fra By- og Kulturforvaltningen til Klima- og Miljøforvaltningen.

By- og Kulturforvaltningen gennemfører løbende biodiversitetsfremmende tiltag i driften af vej- og parkarealer og har haft vanskeligt ved at finde yderligere arealer og udvikle projekter, der forventes at have en vedvarende positiv effekt på biodiversitet under den fornødne hensyntagen til den generelle trafikikkerhed og vejdrift.

Ved at reservere midlerne til naturprojekter ved Odense Fjord og i Odense Ådal sikres finansieringen til at Odense Kommune kan indgå i et stort tværkommunalt EU-LIFE biodiversitetsprojekt med deltagelse af alle de andre ni fynske kommuner. Hvis der gives tilsagn fra EU til projektet, opnås følgende:

- Væsentlig ekstern finansiering (60 %) til realisering af #17 Odense Å Nord og #18 Båge og Seden strand i Odense kommunes Handleplan for Natur og biodiversitet.
- Ca. 50 ha. ny natur i strandenge og ådale med et væsentligt CO₂ reduktionspotentiale.
- Indsætterne giver stor effekt på kommunens naturkapitalindeks, da projektet indeholder relativt mange ha. ny natur og beskyttelse af sjældne og truede arter.

- Indsatserne gavner hele vandets kredsløb, men i særdeleshed Odense Fjord projektet, da indsatserne i Odense Ådal vil være medvirkende til at reducere kvælstofudvaskningen til fjorden og indsatserne i strandene vil styrke Natura-2000 udpegningsgrundlaget for Odense Fjord.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Der vil blive beregnet afledt drift, når projekterne kendes og denne vil blive udmøntet fra de afsatte rammer til Klimahandleplan 2022, Klimahandleplan 2023 og En grøn og bæredygtig by.

Punkt 4: B-sag: Klima- og Miljøudvalgets bidrag til Kommuneplan 2024-2036

01.02.03-P15-3-22

Resume

Denne sag handler om Klima- og Miljøudvalgets input til Odense Kommunes kommuneplan.

Kommuneplanen ligger i forlængelse af bystrategien, som er Odense Kommunes overordnede planstrategi. Kommuneplanen beskriver den fysiske udvikling i hele kommunen i de kommende 12 år og revideres i hver byrådsperiode.

By- og Kulturudvalget har ansvaret for at revidere kommuneplanen. I forbindelse med denne revision har alle øvrige fagudvalg mulighed for at indsende input hertil. Fagudvalgenes input kan være politikker og strategier, som udvalget forventer kan påvirke den fysiske udvikling i kommunen.

På mødet den 23. maj 2023 drøftede Klima- og Miljøudvalget forvaltningens udkast til udvalgets input. I denne sag skal Klima- og Miljøudvalget besluttet udvalgets input til kommuneplanen.

Effekt

En klima- og miljøvenlig storby

Udvalgets input til kommuneplanen vil bidrage til, at kommuneplanen giver muligheder for en mere klimavenlig byudvikling i forhold til en række forskellige områder. Det kan være i henhold til vedvarende energiproduktion, boligudvikling, trafik og mobilitet samt udvikling af kommunens grønne områder.

På den måde vil udvalgets input bidrage til, at Odense bliver en mere klima- og miljøvenlig storby.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender forvaltningens oplæg til udvalgets input til kommuneplanen.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Kommuneplanen er udgangspunktet for den samlede fysiske planlægning og udviklingen heraf i kommunen over en periode på 12 år. Den kommende kommuneplan er derfor målrettet den fysiske udvikling af kommunen i perioden 2024-2036.

Odense Kommunes styrelsesvedtægt definerer, at By- og Kulturudvalget har ansvaret for at revidere kommuneplanen. By- og Kulturudvalget har i forbindelse med revideringen efterspurgt de øvrige fagudvalgs input hertil.

Derfor skal Klima- og Miljøudvalget i denne sag beslutte udvalgets input til kommuneplanen. På mødet den 23. maj 2023 drøftede udvalget forvaltnings oplæg til udvalgets input.

Kommuneplanen ligger i forlængelse af bystrategien, som er Odense Kommunes lovpligtige planstrategi. På mødet den 19. april 2023 godkendte byrådet Odense Kommunes bystrategi 2023 og en delvis revision af kommuneplanen.

Klima- og Miljøudvalgets input til Kommuneplan 2024-2036

Nedenfor fremgår forvaltningens oplæg til Klima- og Miljøudvalgets input til kommuneplanen. Udvalgets input er struktureret med udgangspunkt i kommuneplanens seks hovedtemaer.

Konkrete uddrag fra politikker, strategier og planer fremgår af bilaget til sagen.

Boligudvikling

Klimahandleplan 2023 - #1.5 Klimavenlig byudvikling og byggeri

- Den fysiske planlægning skal understøtte og sikre, at der udledes mindre CO2 gennem et mere effektivt forbrug af materiale, energi og transport.

- I de kommende fire år skal opføres 1.000 klimavenlige familieboliger i Odense, heraf 400 almene boliger placeret i samarbejde med de almene boligorganisationer og 600 private ejerboliger.

Erhverv og detailhandel

Klimahandleplan 2023 – #2.4 Klimaneutral Logistik i Odense

- Indsatsen er en del af en ny grøn mobilitetsplan for Odense. Odense Kommune ønsker at være frontløber på samordnet varelevering. På baggrund af pilotprojekt vil kommunen indgå dialog med logistikbranchen om mulighederne for et storskalaprojekt i Odense.

Niveau for grundvandsbeskyttelse – besluttet i Klima- og Miljøudvalget den 15. november 2022.

- Opmærksomhed på sammenhæng til potentiel erhvervsudvidelse i Odense Vest og interesser i forhold til vandforsyning og indvinding.

Bystrategi 2023 – "Grøn ring"

- Bystrategi 2023 indeholder en vision om en grøn ring omkring Odense. Realiseringen af den grønne ring kræver reduktion i udlagt areal til væksthuse nord for Odense.

Grøn storby

Handleplan for natur og biodiversitet samt Klimahandleplan 2023 – Danmarks Grønneste Storby

- Odense har en politisk ambition om at være Danmarks Grønneste Storby, herunder at fordoble natur- og skovareal fra 2009 til 2030.
- Herudover indeholder Handleplan for natur og biodiversitet mål om at stoppe tilbagegangen i naturens mangfoldighed ved at udvide og forbedre de værdifulde naturområder i kommunen.
- Begge målsætninger kræver areal til skov og naturudvikling.

Niveau for grundvandsbeskyttelse – besluttet i Klima- og Miljøudvalget den 15. november 2022.

- Besluttet niveau for grundvandsbeskyttelse skal være udgangspunktet for opdateret retningslinje herom.

Klimatilpasning

Klimatilpasningsplan 2023, Spildevandsplanen 2011-2022 og Risikostyringsplan 2021

- Hele afsnittet skal tilpasses på baggrund af ambitionerne og retningslinjerne i Klimatilpasningsplanen samt spildevandsplanen.
- Herudover skal afsnittet tilpasses på baggrund af ny lovgivning på området siden sidste kommuneplan.

Trafik og mobilitet

Bystrategi 2023, Klimahandleplan 2023 og Grøn mobilitetsplan

- Hele afsnittet skal tilpasses på baggrund af ambitionerne og retningslinjerne i Bystrategi 2023 og Klimahandleplan 2023.
- Herudover skal afsnittet tilpasses på baggrund af principperne for grøn mobilitetsplan og indhold i en kommende politisk aftale omkring grøn mobilitetsplan, som forventes politisk vedtaget i første halvår 2023.

Miljø og teknik

Klimahandleplan 2023 - #2.1 Grøn mobilitetsplan

- Eventuel tilpasning af retningslinjer omkring miljøzoner afhængig af kommende politisk aftale omkring grøn mobilitetsplan.

Klimahandleplan 2023 - #1.2 Vedvarende energi i Odense

- Odense vil løfte sit ansvar i forhold til vedvarende energiproduktion i Odense. Klima- og Miljøforvaltningen arbejder i samarbejde med By- og Kulturforvaltningen på en konkret plan herfor, der skal være færdig inden den 1. september 2023, så den kan indgå i kommuneplanen.

Processen fremadrettet

Forvaltningen forventer, at kommuneplan 2024-2036 bliver endeligt vedtaget i 2025.

Som en del af processen omkring revideringen af kommuneplanen har By- og Kulturudvalget inviteret Klima- og Miljøudvalget med på studietur omkring "Byudvikling med omtanke". By- og Kulturforvaltningen forventer, at denne tur vil foregå i forbindelse med By- og Kulturudvalgets fjerde møde i 2024. Så snart der er en dato herfor, vil Klima- og Miljøudvalget høre nærmere.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

KMU BILAG, Input til kommuneplan V3

Punkt 5: B-sag: Endelig vedtagelse af indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo

01.00.10-P15-1-22

Resume

Denne sag handler om en endelig vedtagelse af Odense Kommunes nye "Indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo".

Forslaget til den nye indsatsplan har været i høring i perioden den 29. marts 2023 til den 26. maj 2023. Der indkom ingen høringssvar, og der er derfor ikke foretaget ændringer i det udkast, der har været i høring.

Indsatsplanen vil være gældende for hele Odense Kommune både på offentlige og private arealer.

Den nye indsatsplan skal erstatte Odense Kommunes tidligere "Indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo 2014-2022".

Forslag til ny indsatsplan indeholder samme bekæmpelsesfrister som hidtil; den 1. maj, den 15. juni og den 15. august, hvilket vil sige, at der for grundejere og brugere ikke er ændringer i forhold til den tidligere plan.

Den nye indsatsplan er ikke sat til at omfatte en begrænset tidsperiode, da det forventes, at en jævn indsats vil være nødvendig langt ud i fremtiden. Den nye indsatsplan vil blive taget op til revision, hvis det vurderes at være nødvendigt.

Effekt

En klima- og miljøvenlig storby

Indsatsplanen for bekæmpelse af kæmpebjørneklo vil understøtte, at der forsat vil ske bekæmpelse af bestande af kæmpebjørneklo. Kæmpebjørneklo er en invasiv plante, som er uønsket i den danske natur. I de seneste årtier har planten bredt sig voldsomt i den danske natur, hvor den fortrænger andre plantearter. Planten har derfor en negativ effekt på biodiversiteten, og derfor er bekæmpelse vigtig.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender Odense Kommunes nye indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Kæmpebjørneklo er en invasiv plante, som er uønsket i Danmark. Når kæmpebjørneklo breder sig, vil den udkonkurrere hjemmehørende plantearter. Når de hjemmehørende plantearter forsvinder, vil også de insekter og andre smådyr, der er tilknyttet de hjemmehørende arter forsvinde. Dette vil påvirke biodiversiteten i negativ retning.

I Danmark foretrækker kæmpebjørneklo fugtige voksesteder som moser, enge og langs vandløb, men den kan også findes på mere tør bund, som fx overdrev, industrigrunde og villahaver.

Kæmpebjørneklo er særlig uønsket langs vandløb, da den her kan sprede sine frø via vandløbet og øger risikoen for jordskred om vinteren, når planten visner ned og efterlader bar jord. Ved jordskred øges risikoen for udvaskning af næringsstoffer til vandløb. Næringsstoffer der vil ende i Odense Fjord. Frøene kan også spredes på mange andre måder. Nogle er naturlige, andre er betinget af os mennesker.

Kæmpebjørneklo formerer sig udelukkende ved frøspredning. Kæmpebjørneklo blomstrer i juni og juli. Frø dannes fra juli. En plante producerer i gennemsnit 20.000 frø. Frøene kan bevare spireevnen i jorden i mindst syv til otte år.

Kæmpebjørneklo udgør en alvorlig sundhedsrisiko for mennesker. Plantens saft kan forårsage kraftige reaktioner på huden, herunder forbrændinger og overfølsomhedsreaktioner, hvis huden efterfølgende udsættes for sollys.

Lovgrundlag

Kæmpebjørneklo er som den eneste invasive planteart omfattet af lovgivning. Bekæmpelse af kæmpebjørneklo reguleres af Miljø- og Fødevarerministeriets bekendtgørelse nr. 842 fra den 23. juni 2017 om bekæmpelse af kæmpebjørneklo.

Bekendtgørelsen giver kommunen mulighed for at vedtage en indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo på private og offentlige arealer.

Når der foreligger en vedtaget offentliggjort indsatsplan, har grundejere og brugere af arealer indenfor indsatsområdet pligt til at bekæmpe planten effektivt i overensstemmelse med indsatsplanen. Indsatsområdet er for Odense Kommune fastlagt til hele Odense Kommune.

Bekæmpelse af kæmpebjørneklo skal medføre, at den enkelte plante inden for indsatsområdet dør. Bekæmpelsen skal desuden udføres på en sådan måde, at den enkelte plante på intet tidspunkt i indsatsperioden reproducerer sig selv.

Hvis en grundejer eller bruger, der er forpligtiget til at foretage bekæmpelse af kæmpebjørneklo, ikke overholder indsatsplanens bestemmelser om bekæmpelse, kan kommunen påbyde den pågældende grundejer eller bruger at foretage bekæmpelse. Efterkommes dette ikke, kan kommunen lade bekæmpelsen foretage for grundejerens regning.

Kommunen kan udelukkende foretage bekæmpelse for grundejerens eller brugerens regning, hvis kommunen har iværksat bekæmpelse på de kommunale arealer, og hvis bekæmpelsen her er foretaget i overensstemmelse med indsatsplanen.

Indsatsplanen skal i henhold til bekendtgørelsen indeholde følgende:

- Angivelse af indsatsområde.
- En eller flere tidsfrister, inden for hvilke bekæmpelse hvert år skal have fundet sted.
- Vejledning i hvilke bekæmpelsesmetoder, der hensigtsmæssig kan anvendes.

Odense Kommune fører tilsyn med, at bestemmelserne i indsatsplanen bliver overholdt. Park og Vej i By- og Kulturforvaltningen har opgaven med at foretage bekæmpelse på de kommunale arealer.

Opgaven med at føre både fysiske og administrative tilsyn i forhold til bekæmpelse på de private arealer varetages af Natur og Vandmiljø i Klima- og Miljøforvaltningen.

Indsatsplan 2014-2022

Odense Kommunes By- og Kulturudvalg vedtog første gang en indsatsplan i 2014. Indsatsplanen var gældende fra 2014 til og med 2022. Denne indsatsplan blev ajourført og efterfølgende vedtaget på et By- og Kulturudvalgs møde den 8. december 2020.

Årsagen til denne ajourføring var en ny bekendtgørelse, som fratog kommunen retten til at politianmelde borgerne i forbindelse med mangelfuld bekæmpelse af kæmpebjørneklo. Ved gældende bekendtgørelse kan kommunen udelukkende sørge for, at kæmpebjørneklo fjernes gennem en selvhjælpshandling. Med en selvhjælpshandling menes, at kommunen foretager bekæmpelsen for grundejerens eller brugerens regning.

Indsatsplanen forpligtede både offentlige og private lodsejere til at bekæmpe planten i hele Odense Kommune. Der blev i indsatsplanen fastsat tre tidsfrister for bekæmpelse:

- Første bekæmpelse skal være sket inden den 1. maj.
- Anden bekæmpelse skal være sket inden den 15. juni.
- Tredje bekæmpelse skal være sket inden den 15. august.

Status for bekæmpelse af kæmpebjørneklo på private matrikler

Der er registreret 625 matrikler i Odense Kommune, hvor der er eller har været forekomster af kæmpebjørneklo. Registreringer fra årene 2019 til 2022 viser, at der sker en forøgelse af antallet af matrikler med forekomster af kæmpebjørneklo. Der tilføjes årligt mellem 50 og 60 matrikler med forekomst af kæmpebjørneklo. Disse matrikler er enten matrikler, som ikke tidligere er registreret hos kommunen, eller som tidligere er blevet afsluttet ved kommunen.

Status for bekæmpelse af kæmpebjørneklo på kommunale arealer

Der er sket en reduktion i forekomsterne på de tørre arealer, mens der er sket en forøgelse af forekomsterne langs vandløbene blandt andet som følge af, at budgettet til bekæmpelse af bjørneklo blev reduceret i 2020. Indsatsen til bekæmpelse er efterfølgende tilpasset budgettet.

Siden reduktionen i budgettet er der i tilknytning til de dyre og effektive bekæmpelsesmetoder som rodstikning og skærmpkning valgt også at anvende en billigere bekæmpelsesmetode i form af slåning. Slåning er en mindre effektiv bekæmpelsesform.

Klima- og Miljøforvaltningens og By- og Kulturforvaltningens vurdering er, at hvis planten skal nedbringes i udbredelse, kræver det en forøget anvendelse af de dyrere og mere effektive bekæmpelsesmetoder. Der vil ligeledes være behov for en intensiveret indsats langs vandløb.

By- og Kulturforvaltningens budget til bekæmpelse af kæmpebjørneklo på de kommunale arealer blev i 2020 beskåret med 200.000 kr. årligt i forbindelse med de vedtagne besparelser i budgetforlig 2020. Det årlige budget til bekæmpelse af kæmpebjørneklo på de kommunale arealer er derfor nu på 400.000 kr.

Det reducerede budget betyder, at Odense Kommune har en udfordring med effektivt at bekæmpe kæmpebjørneklo på alle kommunale arealer og dermed overholde rammerne i indsatsplanen.

Klima- og Miljøforvaltningen har været i dialog med en række kommuner for at få et indblik i, hvad de andre kommuners ressourceforbrug er. Nedenfor er de mest sammenlignelige kommuner oplistet i tabelform.

Kommune	Ressourceforbrug	Metode
Aarhus	Indtil for 2 år siden, hvor man besluttede at udelukke brugen af pesticider i bekæmpelsen var den årlige udgift faldet til ca. 300.000 kr. årligt mod oprindeligt ca. 600.000 kr. årligt. Dette beløb er nu igen oppe på ca. 600.000 kr. årligt.	Bruger ikke kemisk bekæmpelse
Aalborg	Kommunen har benyttet egne driftsansatte til bekæmpelsen på egne lokaliteter med færre end 100 planter og eksterne entreprenører på egne lokaliteter med flere end 100 planter. Der benyttes pesticider i bekæmpelsen. Entreprisen som omfatter bekæmpelsen af kæmpebjørneklo på kommunale arealer med bestande på flere end 100 planter, beløber sig til ca. 450.000 kr. årligt. Dertil kommer et forbrug på cirka 220.000 kr. årligt til bekæmpelse på kommunale arealer med bestande på færre end 100 planter.	Bruger kemisk bekæmpelse
Randers	Den årlige udgift er faldet til ca. 200.000 kr. mod oprindeligt ca. 500.000 kr. Overslag på bekæmpelse uden brug af pesticider er ca. 500.000 kr. årligt. Dertil vil der komme et mindre forbrug af anlægsmidler.	Bruger kemisk bekæmpelse
Kolding	Udgifterne til bekæmpelse af kæmpebjørneklo har været jævnt faldende i perioden fra 2017 til 2019. I denne periode er forekomsterne af kæmpebjørneklo blevet reduceret væsentligt. I 2019 var der budgetteret med 470.000 kr. Det reelle forbrug led på 446.200 kr. Der bekæmpes udelukkende med rodstikning på kommunale arealer.	Bruger ikke kemisk bekæmpelse

Tabel over andre kommuners ressourceforbrug.

Odense Kommune anvender ikke kemisk bekæmpelse på de kommunale arealer. Odense Kommune har ikke benyttet sig af kemisk bekæmpelse siden indgåelse af pesticidaftalen fra 1998. Ved denne aftale blev staten, kommunerne og amterne enige om at udfase brugen af pesticider på alle offentlige arealer senest den 1. januar 2003. Pesticidaftalen fra 1998 er efterfølgende fornyet flere gange. I brev dateret den 10. februar 2022 fra Miljøministeriet er der orienteret om, at der er indgået en politisk aftale om sprøjtemiddelstrategi 2022-2026. I denne aftale fremgår det, at aftalepartierne har noteret sig, at der forsat er fokus på at nedbringe forbruget af sprøjtemidler på offentlige og private arealer.

Udfordringer i forhold til håndhævelse hos private grundejere og brugere

Klima- og Miljøforvaltningen bliver udfordret på håndhævelsesmuligheder overfor de private grundejere og brugere, når bekæmpelsen på de kommunale arealer ikke overholder vilkårene i indsatsplanen. Som nævnt i afsnittet "Lovgrundlag" kan kommunen udelukkende foretage bekæmpelse for grundejerens eller brugerens regning, hvis kommunen har iværksat bekæmpelse på de kommunale arealer i overensstemmelse med indsatsplanen.

I sæson 2022 kunne Klima- og Miljøforvaltningen ikke iværksætte selvhjælpshandlinger, da vilkårene i indsatsplanen ikke blev overholdt på en række kommunale matrikler med store forekomster af kæmpebjørneklo.

Ny indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo 2023

Klima- og Miljøforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen har været i dialog om, hvordan bekæmpelse af kæmpebjørneklo på de kommunale arealer kan forbedres, så handlemuligheder i forhold til private arealer ikke begrænses af kommunens indsats på egne arealer.

Indsatsplanen indeholder samme bekæmpelsesterminer som den tidligere, hvilket vil sige, at den nye indsatsplan har samme betydning for grundejere og brugere som foregående indsatsplan. Indsatsområdet er ligeledes uændret i forhold til foregående plan.

Indsatsplanen er ikke sat til at omfatte en begrænset tidsperiode, da det forventes, at en jævn indsats vil være nødvendig langt ud i fremtiden. Indsatsplanen vil blive taget op til revision, hvis det vurderes at være nødvendigt.

Indsatsplanen får udelukkende betydning for grundejere og brugere af arealer, hvor der er forekomster af kæmpebjørneklo.

Økonomi

Udgifter til tilsyn og håndhævelse af bekæmpelse på private matrikler er indeholdt i Natur og Miljø's budget. Der er således ikke merudgifter ved vedtagelsen af ny indsatsplan.

Til tilsyn, sagsbehandling og øvrig administration til bekæmpelse af kæmpebjørneklo på private matrikler anvendes der ca. 0,75 årsværk.

Der prioriteres fremadrettet 100.000 kr. årligt i eksisterende vandløbsbudget under Klima og Miljøudvalget til bekæmpelse af kæmpebjørneklo på de kommunale vandløbsnære arealer.

Klima- og Miljøforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen vurderer, at en prioritering på 100.000 kr. i vandløbsbudgettet vil medføre en tilstrækkelig bekæmpelse på de kommunale vandløbsnære arealer indenfor indsatsplanens rammer.

Konsekvensen ved at allokere 100.000 kr. til bekæmpelse af kæmpebjørneklo kan være, at enkelte andre indsatser inden for vandløbsvedligeholdelse vil blive skubbet lidt ud i tid, inden de bliver udført. Akutte indsatser vil ikke blive påvirket af prioriteringen.

Bilag

Indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo 2023.pdf

Punkt 6: B-sag: Tillæg til spildevandsplanen vedrørende nyt boligområde i Skt. Klemens

06.00.05-P16-1-23

Resume

Denne sag handler om at sende et tillæg til spildevandsplanen i den lovpligtige otte ugers offentlig høring. Tillægget er udarbejdet som følge af dels et nyt boligområde i Skt. Klemens og dels spildevandskloakering af 24 eksisterende ejendomme i det åbne land. Et forslag til tillægget er vedlagt dagsordenspunktet.

Området i Skt. Klemens anvendes i dag til landbrugsjord og inddrages med tillægget i kloakopland (områder som forventes kloakeret), som følge af, at området ønskes udviklet med boliger mv. Sideløbende med tillægget til spildevandsplanen er der udarbejdet et kommuneplantillæg og en lokalplan for området. Disse er behandlet på By- og Kulturudvalgsmødet den 7. juni 2023, og lokalplansforslaget er efterfølgende fremlagt i offentlig høring.

Spildevandet fra området vil blive afledt til Ejby Mølle Renseanlæg. Regnvand vil efter rensning og forsinkelse i regnvandsbassiner indenfor lokalplanområdet blive afledt til en ny regnvandsledning i Stenløse Bygade/Møllevej med udledning via et nyt udløb til Odense Å.

De 24 eksisterende ejendomme i det åbne land håndterer i dag deres spildevand selv, typisk ved sparsom rensning i en septiktank, inden vandet udledes til markdræn. Med dette tillæg vil det fremover være VandCenter Syd (VCS), som håndterer spildevandet fra ejendommene.

Effekt

En klima- og miljøvenlig storby

Med spildevandsplantillægget sikres det, at håndteringen af regn- og spildevand indenfor området omfattet af tillægget sker på en tidssvarende og miljømæssigt forsvarlig måde. Herved understøttes Odense-målet "En klima- og miljøvenlig storby".

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender, at forslag til tillæg nr. 27 til spildevandsplanen vedtages til offentliggørelse i otte uger i henhold til spildevandsbekendtgørelsens bestemmelser under forudsætning af, at miljøscreening af tillægget viser, at tillægget ikke får væsentlig indvirkning på miljøet.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Baggrund

Tillægget til spildevandsplanen er foranlediget af, at:

- Et område i Skt. Klemens ønskes byudviklet med boliger mm. I den forbindelse udlægges området med dette tillæg som separatkloakeret opland. I dag anvendes området til landbrugsjord og er derfor ikke omfattet af spildevandsplanen.
- 24 eksisterende ejendomme i det åbne land ønskes medtaget i kloakopland som spildevandskloakerede. De fleste af grundejerne håndterer i dag deres regn- og spildevand selv, men med spildevandskloakeringen vil det fremover være VandCenter Syd (VCS), som håndterer spildevandet.

Med tillægget medtages også et boligområde syd for det nye boligområde i Skt. Klemens på spildevandsplanens kortbilag. Området er allerede bebygget og separatkloakeret, men fremgår ikke af planen i dag. Dette område beskrives ikke nærmere i tillægget.

Tillægget skal sikre det juridiske grundlag til at kunne stille krav om tilslutning af både spildevand og regnvand til VCS's afløbssystemer samt at kunne tinglyse de servitutter, der giver vandcenteret adgang til etablering, drift og vedligehold af ledninger, brønde, bygværker mv. i området.

Fremtidige forhold

Boligområde i Skt. Klemens

Området, som er omfattet af tillæg til spildevandsplanen, fremgår af nedenstående figur.

Figur 1: Området i Skt. Klemens som udlægges som separatkloakeret opland.

Området udlægges som separatkloakeret opland og dermed vil det være VCS, som kommer til at stå for håndteringen af både regn- og spildevand fra området. Området udmatrikuleres, og VCS lægger regn- og spildevandsstik ind til de fremtidige matrikler og storparceller.

Spildevandet fra det nye lokalplanområde vil blive afledt til Ejby Mølle Renseanlæg via eksisterende ledninger. Ejby Mølle Renseanlæg har kapacitet til at modtage det ekstra spildevand, og der skal ikke søges om fornyet udledningstilladelse.

En ekstra tilladning af spildevand til den eksisterende fælleskloak kan medvirke til øget overløb fra kloakken undervejs til renseanlægget. VCS har redegjort for, at der vil ske øget udledning af vand, kvælstof, forfor og organisk stof (COD) fra et konkret overløb som følge af den aktuelle byudvikling.

Overløbet sker til det private vandløb Ellebæk, der løber igennem Ellemøllesø, før det løber til Odense Å.

Ud over overløbet er der i dag også tre andre udløb af separat regnvand fra eksisterende separatkloakerede oplande i Skt. Klemens til Ellebæk. Regnvandet fra disse udløb udledes i dag urensset og uforsinket. Men VCS arbejder i øjeblikket på et projekt, hvor en del af det regnvand, som udledes til Ellebæk (ét af udløbene), i stedet ledes til rensning og forsinkelse i et nyt regnvandsbassin øst for Ellemøllesø, og herfra udledes vandet direkte til Odense Å. I den sammenhæng vil den eksisterende separate regnvandsudledning til Ellebæk reduceres væsentligt.

Den reducerede udledning fra de separate regnvandsudløb betyder, at påvirkningen af Ellebæk, og dermed også Ellemøllesø, med vand og stof (kvælstof, fosfor og organisk stof (COD), som bruger ilten i vandløbet når det nedbrydes) samlet set reduceres betragteligt på trods af den øgede udledning fra overløbet.

Da overløbet tilføres mere spildevand, vil den udledte koncentration af kvælstof, fosfor og COD kunne øges i overløbssituationen. COD vurderes generelt at være den mest kritiske af de tre parametre i forhold til vandløbet. Koncentrationen kan variere en del, men betragtet som gennemsnit over et år vil koncentrationen af COD i den samlede udledning også fremover ligge på niveau med urensset regnvand generelt, fordi udledningen af regnvand til Ellebæk fortsat er væsentligt større end mængden af overløbsvand.

På baggrund af nuværende viden vurderer forvaltningen, at de fremtidige regnbetingede udledninger (både overløb fra fælleskloak og separate regnvandsudløb) samlet set ikke vil forringe den nuværende tilstand i Ellebæk/Ellemøllesø væsentligt, og på flere punkter vil påvirkningen blive mindre, i forhold til de udledninger, der er i dag.

Både overløbet og de eksisterende separate regnvandsudløb til Ellebæk er en del af de i alt næsten 100 eksisterende regnbetingede udløb, som VCS har søgt om fornyet udledningstilladelse til hos Klima- og Miljøforvaltningen ultimo 2022. Ansøgningen er pt. er under behandling af forvaltningen.

I forbindelse med fornyelsen af disse udledningstilladelser bliver det blandt andet vurderet, om der skal ske tiltag for nedbringelse af overløb, om der skal ske forbedret rensning og forsinkelse på de resterende separate regnvandsudløb, eller om der kan være behov for mere viden om udledningernes påvirkning af vandområderne som fx Ellebæk og Ellemøllesø.

Vurderingen vil ske i sammenhæng med en generel og overordnet vurdering af de samlede udledninger samt påvirkninger som følge af regnbetingede udløb i Odense Kommune. Som følge af vurderingen kan der fastsættes og gennemføres tiltag overfor de udløb, hvor det giver den bedste miljømæssige effekt. Arbejdet foregår i tæt samarbejde med VCS. Det er for nuværende ikke muligt at fastsætte et tidspunkt for, hvornår arbejdet med at reducere overløb kan være færdigt.

I forhold til regnvandet fra det nye boligområde, så etablerer VCS et nyt regnvandsbassin til rensning og forsinkelse af vandet indenfor lokalplanområdet, inden det udledes til Odense Å, via en ny regnvandsledning i Stenløse Bygade/Møllevej. VCS skal i den sammenhæng ansøge Odense Kommune om tilladelse til udledning af det rensede og forsinkede regnvand til åen.

Klimatilpasningen af området i forhold til ekstreme regnhændelser og i henhold til kommuneplanens retningslinjer sikres igennem lokalplanlægningen af området.

Ejendomme i det åbne land

De 24 ejendomme i det åbne land, som er omfattet af tillægget, har ikke tidligere været kloakeret. Spildevandet fra ejendommene renses i dag typisk i lavteknologiske løsninger som fx septiktanke, før vandet udledes til vandløb via markdræn.

Generelt er det Klima- og Miljøforvaltningens holdning, at ejendomme i det åbne land skal kloakeres i det omfang, det er muligt ud fra økonomiske og tekniske betragtninger, og med den hastighed, hvor det er muligt for både forvaltningen, i forhold til myndighedsbehandlingen, og VCS, i forhold til etableringen af nye afløbssystemer mv., kan følge med.

Årsagen til at der er medtaget ejendomme til kloakering i dette tillæg er, at to grundejere har ønsket at blive tilsluttet offentlig kloak hurtigst muligt, da deres eget afløbssystem ikke fungerer. I den sammenhæng har Klima- og Miljøforvaltningen set på, hvordan de to grundejere kan imødekommes, samt hvilke ejendomme i samme områder der med fordel kan medtages til kloakering i samme ombæring. Desuden er der medtaget ejendomme, hvor VCS allerede har etableret spildevandskloakken, men hvor tilslutningen ikke er sket. Med tillægget til spildevandsplanen vil forvaltningen have hjemlen til at påbyde en grundejer at tilslutte sig kloakken.

Ved en spildevandskloakering skal de omfattede ejendomme betale tilslutningsbidrag for spildevandet til VCS. Tilslutningsbidraget er fastsat af Staten og indeksreguleres årligt. I 2023 udgør tilslutningsbidraget for spildevand 44.805 kr. Hertil kommer vandafledningsbidraget i form af et fast bidrag på 750 kr. pr. år, samt en kubikmeterpris beregnet ud fra vandforbruget på 36,87 kr. pr. m³.

Udover tilslutningsbidraget vil der være nogle ejendomme, hvor kloakkerne på egen grund desuden skal separeres og omlægges fra ejendommen og frem til skel, og/eller bundfældningstanken skal sløjfes. Udgifterne til denne del skal afholdes af grundejer og kan variere meget fra ejendom til ejendom. I gennemsnit vurderes denne del at koste 50.000-60.000 kr.

Regnvandet fra de 24 ejendomme skal fremover håndteres og afledes som hidtil.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Forslag til tillæg

Punkt 7: B-sag: Proces for revision af DK2020 Klimatilpasningsplan

01.30.10-P15-2-22

Resume

Denne sag handler om en proces for revision af DK2020 Klimatilpasningsplanen.

Den 2. maj 2023 besluttede Klima- og Miljøudvalget på baggrund af forvaltningens status for Klimatilpasningsplan 2023, at der skulle ske en revision af planens indhold og indsatser i 2023. En revision primært med fokus på virkningerne af stigende temperaturer og relevante indsatser i forhold til at modvirke byens varmeø-effekt, også kaldet Urban Heat Island effekt.

Klima- og Miljøforvaltningen vil med denne sag lægge en proces frem for denne revision, hvor Klima- og Miljøudvalget bedes tage stilling til niveauet af borgerinddragelse og revisionens omfang.

De økonomiske konsekvenser er der redegjort nærmere for i økonomiafsnittet. Der forventes en udgift til kortlægning af Odenses varmeste steder og en udgift til borgerinddragelse. Dette beløber sig til i alt ca. 60.000 kr. ekskl. moms. Dette finansieres af restmidler fra DK2020.

Effekt

Byudvikling med kvalitet

En revision af klimatilpasningsplanen med fokus på de stigende temperaturer og indsatser til nedbringelse af Urban Heat Island effekten vil bidrage til en byudvikling med større kvalitet og en by, der er har et bedre mikroklima, og som dermed er mere rar at leve og opholde sig i.

En klima- og miljøvenlig storby

En revision af klimatilpasningsplanen med fokus på de stigende temperaturer og indsatser til nedbringelse af Urban Heat Island effekten vil bidrage til en grønnere by, der i højere grad binder CO₂, som bidrager til biodiversitet igennem begrønning af byen og skabelsen af flere skyggesteder til gavn for mennesker såvel som dyr - og som igennem en grøn håndtering af hverdagens nedbør bidrager til et bedre vandmiljø ved øget rensning og færre overløb.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at Klima- og Miljøudvalget godkender:

1. Forvaltningens indstilling til proces for revision af klimatilpasningsplanen i forhold til temperatur og risiko for Urban Heat Island effekt.
2. Revision af klimatilpasningsplanen også sker med henblik på at tydeliggøre effekt og muligheder for et bedre vandmiljø i Odense Kommune.
3. Revision af klimatilpasningsplanen sker på baggrund af en demokratisk samtale.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen med den bemærkning, at der i revideringen af klimatilpasningsplanen også skal være fokus på stigende temperaturer generelt, herunder i forhold til tørke og hedebølger.

Sagsfremstilling

Klima- og Miljøudvalget besluttede den 2. maj 2023 en revision af Klimatilpasningsplan 2023 med henblik på at få indarbejdet et større fokus på de stigende temperaturer og indsatser til nedbringelse af Urban Heat Island effekt i den sammenhæng. Urban Heat Island effekten kan også på dansk kaldes byens varmeø-effekten og er et udtryk for, at temperaturen i byen stiger i takt med at belægninger, asfalt og lignende erstatter den oprindelige vegetation, der er i det naturlige landskab, eller i takt med at byen fortættes.

Kortlægning

Det er forvaltningens vurdering, at den ønskede revision ville skulle baseres på en kortlægning af hvilke steder i Odense Kommune, der er størst varmepåvirkning og at dette sammenholdes med risikoen baseret på demografiske data. Risikoområder vil fx være med ophold af små børn eller ældre samt lokaliteter, hvor mange mennesker forventes at opholde sig, såsom byrum, skolegårde med få kvadratmeter pr. elev, trafikale knudepunkter mm.

Kortlægningen vil ske i et 30x30 meters grid. Såfremt der ønskes en mere detaljeret kortlægning eller eventuelt en mere detaljeret kortlægning af de udpegede indsatsområder, så vil det række udover hvad forvaltningen foreslår.

Indsatser til nedbringelse af Urban Heat Island effekt

Kortlægningen vil skulle følges op af indsatser til reduktion af Urban Heat Island effekten. Indsatser vil være reduktion af reflekterende materialer eksempelvis ved at øge grønne facader og overflader, samt ved at sænke befæstelsesgraden.

Indsatser der samtidig vil have en positiv indvirkning på håndtering af vand, og som vil kunne bidrage til et bedre vandmiljø igennem øget rensning og reduktion af overløb. Indsatser kan også være adfærdsmæssigt orienteret i forhold til, hvordan vi som Odense Kommune kommunikerer, og hvordan vi agerer i vores institutioner med små børn og ældre, der vurderes særligt udsatte for de stigende temperaturer.

Der er allerede en række indsatser i klimatilpasningsplanen, der direkte eller indirekte arbejder for at nedbringe Urban Heat Island effekten i Odense Kommune. Alle disse indsatser er markeret med et lille træ, ligesom indsatserne i øvrigt er markeret med dråber eller bølge afhængig af hvilken type udfordring med vand, som de modvirker. Disse indsatser kan skærpes og prioriteres ved en revision af klimatilpasningsplanen, hvor de mest udsatte steder kortlægges.

Samtidig kan øvrige tiltag tilpasses for at få et øget fokus på netop udfordringen med de stigende temperaturer, og nye tiltag kan efter behov tilføjes.

Demokratisk samtale

Inddragelse af borgere, erhvervsliv, foreninger mv. er en essentiel del af arbejdet med DK2020 planlægningen. Niveaulet er dog frivilligt, da der ikke er lovbestemte høringer forbundet med en DK2020 plan.

Ved en revision af klimatilpasningsplanen bør der derfor tages politisk stilling til, hvilken grad af demokratisk samtale, som der ønskes i forbindelse med revision af klimatilpasningsplanen.

Forvaltningen foreslår, at der sidst på sommeren 2023 sker en demokratisk samtale på nogle af de mest udsatte varme steder i Odense. Det kunne eksempelvis kombineres med en midlertidig aktivitet, hvor der skabes et skyggefuldt sted gennem beplantning, sejl, parasoller eller andet.

Forvaltningen foreslår ikke en offentlig høring af den reviderede plan, da en sådan ikke gennemføres ved revision af klimahandleplanen. Klimahandleplanen udgør sammen med klimatilpasningsplanen Odense Kommunes DK2020 planlægning. Ønskes en offentlig høring gennemført vil det forlænge tidshorizonten for revision af klimatilpasningsplanen frem mod foråret 2024.

Vandmiljø i klimatilpasningsplanen

Der er i den eksisterende klimatilpasningsplan et stort fokus på, at indsatserne har merværdi. Til dette formål er der lavet et effektdiagram, der redegør for den enkelte indsats merværdi i forhold til biodiversitet, fællesskab, sundhed, samfundsøkonomi, trafikikkerhed, vandmiljø og multifunktionalitet (se side 20-21 i Klimatilpasningsplan 2023 og de enkelte indsatser).

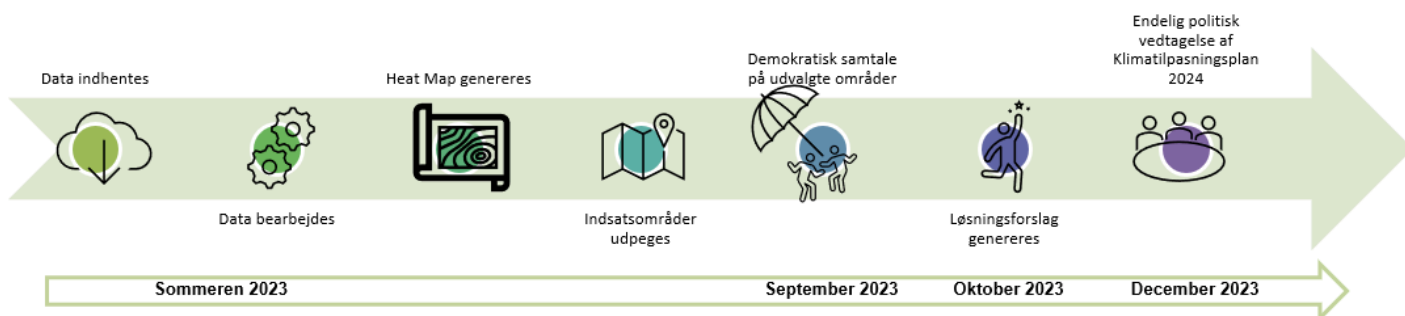
Grundet øget fokus på vandmiljø og igangværende revision af grundvandsplan og spildevandsplan, så vil forvaltningen foreslå, at klimatilpasningsplanen ved revisionen også tilpasses i forhold til disse snitflader, og at arbejdet for et bedre vandmiljø i Odense tydeliggøres. Klimatilpasningsplanen handler om klimatilpasning, men håndteringen af vand er en af de største udfordringer i den sammenhæng. Derfor er en samlet tilgang til hele vandets kredsløb et fundament for klimatilpasningen af Odense.

Dette er ikke tilstrækkeligt tydeligt i den nuværende klimatilpasningsplan, da det har afventet revision af grundvandsplan og spildevandsplan, men forvaltningen foreslår, at dette indarbejdes i den kommende revision. Forvaltningen vurderer, at dette vil udgøre en mindre del af revisionen.

Proces for revision

Forvaltningen foreslår en proces for revision af klimatilpasningsplanen med følgende skridt:

1. Der udarbejdes en kortlægning over de mest udsatte steder (Urban Heat Spots) i forhold til varme i Odense Kommune.
2. Kortlægning fremlægges for Klima- og Miljøudvalget i september 2023 sammen med en drøftelse af nye og ændrede indsatser i klimatilpasningsplanen.
3. Der gennemføres en demokratisk samtale med Odenses borgere i sensommeren 2023 på et eller eventuelt flere udvalgte steder i Odense.
4. Forslag til revideret klimatilpasningsplan behandles i Odense Byråd ved udgangen af 2023 med henblik på endelig vedtagelse og offentliggørelse af Klimatilpasningsplan 2024.

Handlemuligheder for Klima- og Miljøudvalget

DK2020 klimatilpasningsplan er ikke ophængt på lovgivning, og det er derfor op til Klima- og Miljøudvalget, hvor stor en grad af borgerinddragelse, der skal være i forbindelse med en revision. Klima- og Miljøudvalget kan derfor fra- og tilvælge

inddragelse eller høring, som foreslået af forvaltningen. Udvalget kan ligeledes komme med ønsker til en anden form for offentlig inddragelse.

Odense Byråd har forpligtet sig til at lave en planlægning frem mod en klimatilpasning af Odense i 2050. Der er dog ikke krav om, hvad en sådan klimatilpasning skal indeholde eller til hvilket sikringsniveau, der skal klimatilpasses. Det er således også op til udvalget af fastsætte ambitionsniveauet for denne klimatilpasning. Dog skal det være under hensyn til de rammer, der er fastsat i risikostyringsplan og kommuneplan, som er opsat på et lovbestemt grundlag.

Klima- og Miljøudvalget kan ikke vedtage en ny klimatilpasningsplan, da denne kompetence ligger ved Odense Byråd.

Økonomi

Denne sag medfører en udgift på ca. 60.000 kr. ekskl. moms, som anvendes primært til kortlægning og sekundært til den demokratiske samtale med offentligheden. Da Klimatilpasningsplan 2023 er ufinansieret vil midlerne findes ved restbeløb fra DK2020 planlægning.

Punkt 8: C-sag: Initiativer til forbedring af økonomien i den kollektive trafik

13.05.16-G01-57-22

Resume

Denne sag handler om en status på arbejdet med at sikre økonomisk balance i bybusøkonomien i Odense.

Den 14. december 2022 behandlede byrådet forslag til løsningsmodeller for de økonomiske udfordringer i den kollektive trafik. I den forbindelse besluttede byrådet at øge budgettet til bybusserne med 24,0 mio. kr. i 2022 og 33,0 mio. kr. i 2023 samt at igangsætte en række tiltag for at optimere økonomien i den kollektive trafik. Byrådet pålagde Klima- og Miljøudvalget at bringe 2024 i økonomisk balance.

Klima- og Miljøforvaltningen har i samarbejde med FynBus udarbejdet en analyse af initiativer med udgangspunkt i rutejusteringer og busbaner til genopretning af den økonomiske balance i den kollektive trafik. Udvalget blev på udvalgs mødet den 13. juni 2023 præsenteret for det samlede analyseresultat med henblik på drøftelse af mulige handlinger.

Drøftelsen er en forlængelse af dagsordenspunktet på Klima- og Miljøudvalgets møde den 13. juni 2023.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter den videre proces frem mod at bringe bybusøkonomien i balance i 2024.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Der henvises til resuméet.

Økonomi

Da sagen er en drøftelsessag, er der ingen økonomiske konsekvenser, herunder for kommunens kassebeholdning. De økonomiske konsekvenser for en senere beslutningssag vil fremgå af denne.

Punkt 9: Lukket: C-sag: Klimarettet folkeoplysning

01.30.00-Ø34-2-23

Punkt 10: D-sag: Aktuelle sager

00.22.00-G01-16-22

Resume

Orientering om aktuelle sager.

Beslutning

Orientering givet.